

ספר קורות משפחה | אוטוביוגרפיה של ספרדי בן היישוב הישן

ספר קורות משפחה

אוטוביוגרפיה של ספרדי בן היישוב הישן: חייל, תלמיד
חכם ומחבר בעת חילופי תקופות

ירון בן-נאה

החיבור שלפנינו הוא מהדורה מדעית של ספר שנדפס בירושלים בשנת תרפ"ט, אך הוא ומחברו נשכחו. זה הוא חיבור ייחודי מבחינת אופיו האישי האינטימי והדרמטי, המאיר באור חדש קבוצה שטרם זכתה להתייחסות מספקת, מחקרית או תודעתית. מדובר בסיפור חייו של ר' דוד חי מאג'אר, המשרטט בלשון ברורה היסטוריה משפחתית ואישית כואבת, המגלה לנו פנים נוספות בסיפר ההיסטורי הידוע. מאג'אר, יליד העיר העתיקה וכן למשפחה ספרדית-ירושלמית, גויס לצבא העות'מאני ועבר תלאות רבות במהלך מלחמת העולם הראשונה. חייו עמדו בסימן מאבק תמידי על פרנסת משפחתו הקטנה. הוא שלח ידו באריגת טליתות, שימש בעל תפילה, דרשן ומלמד, אך לא זכה לביטחון כלכלי. בשלב מסוים החליט לצאת למסע קבצנות בארץ ישראל המנדטורית, וביקר בשלושת הריכוזים החשובים של היהודים הספרדים והמערביים - יפו, חיפה וטבריה. אחר כך נסע למצרים, בתקווה לחזור משם עם הון שיאפשר לו להשיא את בתו בצורה מכובדת, אך גם מסע זה נכשל והוא שב לירושלים שבע השפלות. למרות מצבו העגום הוסיף לכתוב חיבורים תורניים, חיבר שירים, והשתדל להוציאם לאור.

עם התגברות העניין באוטוביוגרפיות, יש עניין כפול ומכופל בחיבור נדיר זה, שמחברו אינו מגיע מן העילית הרבנית או הכלכלית. ההיסטוריה החברתית זקוקה לקולותיהם של אנשים פשוטים, ומאג'אר הוא בדיוק קול כזה: חכם מדרג נמוך יחסית, עני, שחי בשולי החברה בעידן של תמורות מהירות. מחיבורו אנו למדים על העולם הסובב אותו, ומגלים שפע של פרטים: על חיי המשפחה ואורחות החיים, על תלאותיו של חייל יהודי בצבא העות'מאני, על החיים בירושלים בשנות המלחמה העולמית ובעשור הראשון של המנדט הבריטי, על דמדומי השקיעה של ועד העדה הספרדית, על היחסים הקשים בין העדות השונות בירושלים, ועל סוגיות שונות בתולדות יהדות מצרים בשנות העשרים: הרכבה העדתי המגוון, הקהילות השונות בערים גדולות וקטנות, בתי כנסת, תהליכי חילון ומודרניזציה ועוד. ככלל, החברה המסורתית וערכיה נעלמים במהירות.

הספר מיועד הן לחוקרים הן לציבור המתעניינים בתולדות ירושלים, בתולדות ארץ-ישראל ויישובה בשלהי התקופה העות'מאנית ובראשית תקופת המנדט הבריטי, ובגלגוליה האחרונים של העדה הספרדית.

פרופסור ירון בן-נאה מלמד בחוג להיסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו באוניברסיטה העברית כמפקד הקתדרה להיסטוריה יהודית ע"ש ברנרד צ'ריק, והוא מנהל מרכז משגב ירושלים לחקר והוראת מורשת יהודי ספרד והמזרח

0 2220006949 6
דאנאקוד 222-6949
מחיר הספר: 57 ש"ח | נובמבר 2015